

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA

HISTORIA
dla klas I-III

zgodny z nową podstawą programową

PUBLICZNE GIMNAZJUM

im.

WŁADYSŁAWA II JAGIEŁŁY
W CHOSZCZNI

I. PODSTAWOWE ZASADY NAUCZANIA HISTORII W PUBLICZNYM GIMNAZJUM im. WŁADYSŁAWA II JAGIEŁŁY W CHOSZCZNI

1. Przedmiotowy System Oceniania z historii jest zgodny z Zasadami Wewnątrzszkolnego Oceniania Publicznego Gimnazjum im. Władysława II Jagiełły w Choszcznie /zwanego dalej Gimnazjum/.
2. Przedmiotowy System Oceniania ma na celu wspieranie rozwoju intelektualnego i osobowościowego ucznia.
3. Nauczanie historii w Gimnazjum realizowane jest, w trakcie całego cyklu III etapu edukacji ucznia, w wymiarze dwóch godzin lekcyjnych w tygodniu.
4. W toku nauczania ma miejsce korelacja międzyprzedmiotowa w bloku przedmiotów humanistycznych oraz matematyczno-przyrodniczych.
5. W trakcie procesu dydaktycznego ma miejsce indywidualizacja pracy z uczniem.
6. Wymagania edukacyjne formułowane są na podstawie planu wynikowego opartego na programie nauczania wykorzystywanym w danej klasie

II. KONTRAKT Z UCZNIEM

1. Podczas lekcji historii uczeń ma podręcznik, zeszyt.
2. Uczeń zna wymagania edukacyjne i kryteria ocen.
3. Wiadomości i umiejętności są sprawdzane w formie pisemnej lub ustnej.
4. Uczeń ma prawa jeden raz w semestrze być nieprzygotowany do lekcji, za wyjątkiem tych, na których zapowiedziana była wcześniej praca pisemna. Przez nieprzygotowanie rozumiemy: brak podręcznika, zeszytu/ zeszytu ćwiczeń, brak pracy domowej, nieprzygotowanie do odpowiedzi
5. O nieprzygotowaniu uczeń informuje nauczyciela na początku lekcji. W przeciwnym wypadku otrzymuje ocenę niedostateczną
6. W ciągu semestru rodzice ucznia/ opiekunowie prawni mogą usprawiedliwić nieprzygotowanie ucznia do lekcji
7. Prace klasowe są obowiązkowe. Nieobecni uczniowie w ciągu dwóch tygodni od powrotu do szkoły piszą ją w terminie ustalonym z nauczycielem. Jeżeli podczas pracy klasowej nauczyciel stwierdzi że uczeń „ściąga” otrzymuje on ocenę niedostateczną bez możliwości poprawy.
8. Dopuszczalna jest poprawa jednej pracy w ciągu dwóch tygodni od oddania pracy. Ocena z poprawy jest ostateczna.
9. Kartkówki są zamiennie traktowane z odpowiedziami ustnymi i odnoszą się co najwyżej do trzech tematów lekcyjnych i nie muszą być zapowiedziane.
10. Uczeń ma prawo do jawnej oceny. Na jego prośbę lub rodzica/ opiekuna prawnego jest ona uzasadniana przez nauczyciela.
11. Prace pisemne są archiwizowane do końca roku szkolnego. Uczeń jego rodzice/ prawni opiekunowie mają do nich prawa wglądu.
12. Na koniec semestru/ roku szkolnego nie ma możliwości odpowiedzi na wyższą ocenę.
13. Z ocenami bieżącymi stosuje się ocenianie wspierające.
14. Wszystkie nie wyjaśnione sprawy w PSO będą wyjaśniane zgodnie z Rozporządzeniem MEN i ZWO obowiązującym w szkole.

III. CELE EDUKACYJNE NAUCZANIA HISTORII

1. CELE OGÓLNE

I. Chronologia historyczna.

Uczeń sytuuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w czasie oraz porządkuje je i ustala związki poprzedzania, równoczesności i następstwa; dostrzega zmiany w życiu społecznym oraz ciągłość w rozwoju kulturowym i cywilizacyjnym.

II. Analiza i interpretacja historyczna.

Uczeń wyszukuje oraz porównuje informacje pozyskane z różnych źródeł i formułuje wnioski; dostrzega w narracji historycznej warstwę informacyjną, wyjaśniającą i oceniającą; wyjaśnia związki przyczynowo-skutkowe analizowanych wydarzeń, zjawisk i procesów historycznych; wyjaśnia znaczenie poznawania przeszłości dla rozumienia świata współczesnego.

III. Tworzenie narracji historycznej.

Uczeń tworzy narrację historyczną, integrując informacje pozyskane z różnych źródeł; tworzy krótkie wypowiedzi: plan, notatkę, rozprawkę, prezentację; przedstawia argumenty uzasadniające własne stanowisko.

2. CELE SZCZEGÓŁOWE:

KLASA I

1. Najdawniejsze dzieje człowieka. Uczeń:

- 1) porównuje koczowniczy tryb życia z osiadłym i opisuje skutki przyjęcia przez człowieka trybu osiadłego;
- 2) wyjaśnia zależności pomiędzy środowiskiem geograficznym a warunkami życia człowieka.

2. Cywilizacje Bliskiego Wschodu. Uczeń:

- 1) lokalizuje w czasie i przestrzeni cywilizacje starożytnej Mezopotamii i Egiptu;
- 2) charakteryzuje strukturę społeczeństwa i system wierzeń w Egipcie;
- 3) wyjaśnia znaczenie pisma i prawa w procesie powstawania państw;
- 4) rozpoznaje typy pisma wykształcone na terenie Mezopotamii i Egiptu.

3. Starożytny Izrael. Uczeń:

- 1) charakteryzuje podstawowe symbole i główne zasady judaizmu;
- 2) wyjaśnia różnicę pomiędzy politeizmem a mono teizmem, odwołując się do przy kładów.

4. Cywilizacja grecka. Uczeń:

- 1) wyjaśnia wpływ środowiska geograficznego na gospodarkę i rozwój polityczny starożytnej Grecji;
- 2) umiejscawia w czasie i porównuje system sprawowania władzy oraz organizację społeczeństwa w Sparcie i Atenach peryklejskich;
- 3) charakteryzuje czynniki integrujące starożytnych Greków – język, system wierzeń, teatr oraz igrzyska olimpijskie.

5. Cywilizacja rzymska. Uczeń:

- 1) umiejscawia w czasie i charakteryzuje system sprawowania władzy oraz organizację społeczeństwa w Rzymie republikańskim i cesarstwie;
- 2) wyjaśnia przyczyny i wskazuje skutki ekspansji Rzymu, opisując postawy Rzymian wobec niewolników i ludów podbitych;
- 3) podaje przykłady wpływu kultury greckiej na kulturę rzymską;
- 4) rozróżnia wewnętrzne i zewnętrzne przyczyny upadku starożytnego państwa rzymskiego.

6. Dziedzictwo antyku. Uczeń:

- 1) charakteryzuje najważniejsze osiągnięcia kultury materialnej i duchowej antycznego świata w różnych dziedzinach: filozofii, nauce, architekturze, sztuce, literaturze;
- 2) podaje przykłady osiągnięć cywilizacyjnych antyku, które mają wpływ na cywilizację współczesną.

7. Chrześcijaństwo. Uczeń:

- 1) umiejscawia w czasie i przestrzeni narodziny i rozprzestrzenianie się chrześcijaństwa;

2) wskazuje przyczyny i przykłady prześladowania chrześcijan w państwie rzymskim.

8. Arabowie i świat islamski. Uczeń:

- 1) umiejscawia w czasie i przestrzeni kierunki i zasięg podbojów arabskich;
- 2) opisuje podstawowe zasady i symbole islamu;
- 3) wyjaśnia rolę Arabów w przekazywaniu dorobku kulturowego pomiędzy Wschodem a Zachodem.

9. Początki cywilizacji zachodniego chrześcijaństwa. Uczeń:

- 1) umiejscawia w czasie i przestrzeni monarchię Karola Wielkiego, Państwo Kościelne oraz Cesarstwo w Europie Zachodniej;
- 2) charakteryzuje działalność Karola Wielkiego i wyjaśnia, na czym polegał renesans karoliński;
- 3) charakteryzuje główne idee uniwersalnego cesarstwa Ottona III;
- 4) opisuje relacje pomiędzy władzą cesarską a papieską w X–XI w.

10. Bizancjum i Kościół wschodni. Uczeń:

- 1) lokalizuje w czasie i przestrzeni cesarstwo bizantyjskie;
- 2) charakteryzuje rolę Bizancjum jako kontynuatora cesarstwa rzymskiego i rozpoznaje osiągnięcia kultury bizantyjskiej (prawo, architektura, sztuka);
- 3) wyjaśnia przy czyny i skutki rozłamu w Kościele w XI w.

11. Społeczeństwo średniowiecznej Europy. Uczeń:

- 1) rozpoznaje typowe instytucje systemu lennego;
- 2) wyjaśnia pojęcie stanu i charakteryzuje podziały społeczne w średniowieczu;
- 3) charakteryzuje funkcje gospodarcze, polityczne i kulturowe miast w średniowieczu.

12. Kultura materialna i duchowa łacińskiej Europy. Uczeń:

- 1) wyjaśnia kulturotwórczą rolę Kościoła w dziedzinie nauki, architektury, sztuki i życia codziennego średniowiecznego społeczeństwa;
- 2) porównuje główne elementy kultury rycerskiej i kultury miejskiej;
- 3) rozpoznaje zabytki kultury średniowiecza, wskazując różnice pomiędzy stylem romańskim a stylem gotyckim, z uwzględnieniem przykładów z własnego regionu.

13. Polska pierwszych Piastów. Uczeń:

- 1) sytuuje w czasie i przestrzeni państwo pierwszych Piastów;
- 2) wskazuje, na przykładzie państwa pierwszych Piastów, charakterystyczne cechy monarchii patrymonialnej;
- 3) wyjaśnia okoliczności przyjęcia chrztu przez Piastów oraz następstwa kulturowe, społeczne i polityczne chrystianizacji Polski;
- 4) ocenia dokonania pierwszych Piastów w dziedzinie polityki, gospodarki i kultury.

Klasa II

14. Polska dzielnicowa i zjednoczona. Uczeń:

- 1) sytuuje w czasie i przestrzeni Polskę w okresie rozbicia dzielnicowego;
- 2) opisuje postanowienia statutu Bolesława Krzywoustego;
- 3) porządkuje i sytuuje w czasie najważniejsze wydarzenia związane z relacjami polsko-krzyżackimi w epoce Piastów;
- 4) opisuje zmiany społeczno-gospodarcze w epoce rozbicia dzielnicowego i dostrzega związki pomiędzy rozwojem ruchu osadniczego a ożywieniem gospodarczym;
- 5) ocenia dokonania Kazimierza Wielkiego w dziedzinie polityki wewnętrznej (system obronny, urbanizacja kraju, prawo, nauka) oraz w polityce zagranicznej;
- 6) charakteryzuje zmiany struktury społeczno-wyznaniowej Królestwa Polskiego po przyłączeniu ziem ruskich.

15. Polska w dobie unii z Litwą. Uczeń:

- 1) wyjaśnia przyczyny i ocenia następstwa unii Polski z Litwą;
- 2) porządkuje i sytuuje w czasie najważniejsze wydarzenia związane z relacjami polsko-krzyżackimi w epoce Jagiellonów;
- 3) charakteryzuje rozwój uprawnień stanu szlacheckiego.

16. Wielkie odkrycia geograficzne. Uczeń:

- 1) sytuuje w czasie i przestrzeni wyprawy Krzysztofa Kolumba, Vasco da Gamy, Ferdynanda Magellana oraz sytuuje w przestrzeni posiadłości kolonialne Portugalii i Hiszpanii;
- 2) ocenia wpływ odkryć geograficznych na życie społeczno-gospodarcze i kulturowe Europy oraz dla Nowego Świata.

17. Humanizm i renesans. Uczeń:

- 1) wyjaśnia źródła rozwoju kultury renesansu oraz opisuje jej charakterystyczne cechy;
- 2) charakteryzuje największe osiągnięcia: Leonarda da Vinci, Michała Anioła, Rafaela Santi, Erazma z Rotterdamu, Mikołaja Kopernika i Galileusza;
- 3) ocenia rolę druku dla upowszechniania idei renesansu oraz rozwoju cywilizacji europejskiej.

18. Rozłam w Kościele zachodnim. Uczeń:

- 1) wymienia czynniki, które doprowadziły do rozłamu w Kościele zachodnim;
- 2) opisuje cele i charakteryzuje działalność Marcina Lutra i Jana Kalwina oraz przedstawia okoliczności powstania kościoła anglikańskiego;
- 3) wyjaśnia cele zwołania soboru trydenckiego i wskazuje postanowienia służące wzmocnieniu katolicyzmu.

19. Polska i Litwa w czasach ostatnich Jagiellonów. Uczeń:

- 1) ocenia politykę zagraniczną ostatnich Jagiellonów;
- 2) przedstawia okoliczności zawarcia unii realnej pomiędzy Polską a Litwą i jej główne postanowienia oraz wskazuje na mapie terytorium Rzeczypospolitej Obojga Narodów;
- 3) charakteryzuje stosunki wyznaniowe w państwie polsko-litewskim i wyjaśnia ich specyfikę na tle europejskim;
- 4) przedstawia największe osiągnięcia piśmiennictwa polskiego epoki renesansu, uwzględniając twórczość Mikołaja Reja, Jana Kochanowskiego, Andrzeja Frycza Modrzewskiego;
- 5) rozpoznaje reprezentatywne obiekty sztuki renesansowej na ziemiach polskich ze szczególnym uwzględnieniem własnego regionu.

20. Społeczeństwo i ustrój Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Uczeń:

- 1) wymienia instytucje ustrojowe demokracji szlacheckiej i charakteryzuje ich kompetencje;
- 2) wyjaśnia okoliczności uchwalenia oraz główne założenia konfederacji warszawskiej i artykułów henrykowskich;
- 3) przedstawia zasady wolnej elekcji;

- 4) ocenia charakter zmian systemu polityczno-ustrojowego Rzeczypospolitej w XVII w.;
- 5) rozpoznaje charakterystyczne cechy kultury baroku, odwołując się do przykładów architektury i sztuki we własnym regionie.

21. Rzeczpospolita Obojga Narodów i jej sąsiedzi w XVII w. Uczeń:

- 1) wyjaśnia główne przyczyny wojen Rzeczypospolitej ze Szwecją, Turcją i Rosją;
- 2) wyjaśnia przyczyny, cele i następstwa powstania Bohdana Chmielnickiego na Ukrainie;
- 3) ocenia społeczno-gospodarcze i polityczne następstwa wojen w XVII w.;
- 4) wyjaśnia przyczyny i wskazuje przejawy kryzysu politycznego i społeczno-gospodarczego Rzeczypospolitej w drugiej połowie XVII w.

22. Formy państwa nowożytnego. Uczeń:

- 1) charakteryzuje, na przykładzie Francji Ludwika XIV, ustrój monarchii absolutnej;
- 2) wymienia, odwołując się do przykładu Anglii, główne cechy monarchii parlamentarnej;
- 3) porównuje monarchię parlamentarną z monarchią absolutną, uwzględniając zakres władzy monarszej, prawa i obowiązki poddanych, rolę instytucji stanowych (parlamentu);
- 4) wyjaśnia, na czym polegała specyfika ustroju Rzeczypospolitej Obojga Narodów na tle Europy.

Klasa III

23. Europa w XVIII w. Uczeń:

- 1) wymienia idee oświecenia i rozpoznaje je w nauce, literaturze, architekturze i sztuce;
- 2) charakteryzuje zasadę trójpodziału władzy Monteskiusza i zasadę umowy społecznej Rousseau;
- 3) porównuje reformy oświeceniowe wprowadzone w Prusach, Rosji i Austrii.

24. Rzeczpospolita Obojga Narodów w XVIII w. Uczeń:

- 1) przedstawia przyczyny i przejawy kryzysu państwa polskiego w czasach saskich;

- 2) wyjaśnia zmiany położenia międzynarodowego Rzeczypospolitej w XVIII w.;
- 3) charakteryzuje projekty reform ustrojowych Stanisława Konarskiego i Stanisława Leszczyńskiego oraz dostrzega przejawy ożywienia w gospodarce i kulturze czasów saskich.

25. Bunt poddanych – wojna o niepodległość Stanów Zjednoczonych. Uczeń:

- 1) przedstawia przyczyny i następstwa wojny o niepodległość;
- 2) ocenia wkład Polaków w walkę o niepodległość Stanów Zjednoczonych;
- 3) wymienia główne instytucje ustrojowe Stanów Zjednoczonych i wyjaśnia, w jaki sposób konstytucja amerykańska realizowała w praktyce zasadę trójpodziału władzy.

26. Rzeczpospolita w dobie stanisławowskiej. Uczeń:

- 1) przedstawia okoliczności powstania, zadania i osiągnięcia Komisji Edukacji Narodowej;
- 2) sytuuje w czasie obrady Sejmu Wielkiego oraz uchwalenie Konstytucji 3 maja; wymienia reformy Sejmu Wielkiego oraz postanowienia Konstytucji 3 maja;
- 3) wyjaśnia okoliczności zawiązania konfederacji targowickiej i ocenia jej następstwa;
- 4) rozpoznaje charakterystyczne cechy polskiego oświecenia i charakteryzuje przykłady sztuki okresu klasycyzmu z uwzględnieniem własnego regionu.

27. Walka o utrzymanie niepodległości w ostatnich latach XVIII w. Uczeń:

- 1) sytuuje w czasie I, II i III rozbiór Rzeczypospolitej i wskazuje na mapie zmiany terytorialne po każdym rozbiorze;
- 2) przedstawia cele i następstwa powstania kościuszkowskiego;
- 3) rozróżnia wewnętrzne i zewnętrzne przyczyny upadku Rzeczypospolitej.

28. Rewolucja francuska. Uczeń:

- 1) wyjaśnia główne przyczyny rewolucji i ocenia jej skutki;
- 2) wskazuje charakterystyczne cechy dyktatury jakobińskiej;
- 3) opisuje główne zasady ideowe rewolucji francuskiej zawarte w Deklaracji Praw

Człowieka i Obywatela.

29. Epoka napoleońska. Uczeń:

- 1) opisuje zmiany w Europie w okresie napoleońskim w zakresie stosunków społeczno gospodarczych i politycznych;
- 2) wyjaśnia okoliczności utworzenia Legionów Polskich i Księstwa Warszawskiego oraz opisuje cechy ustrojowe i terytorium Księstwa Warszawskiego;
- 3) ocenia politykę Napoleona wobec sprawy polskiej oraz postawę Polaków wobec Napoleona.

30. Europa po kongresie wiedeńskim. Uczeń:

- 1) przedstawia zasady i postanowienia kongresu wiedeńskiego, uwzględniając jego decyzje w sprawie polskiej;
- 2) wyjaśnia główne założenia idei liberalizmu, socjalizmu oraz idei narodowych w Europie w I połowie XIX w.

31. Rozwój cywilizacji przemysłowej. Uczeń:

- 1) wymienia charakterystyczne cechy rewolucji przemysłowej;
- 2) podaje przykłady pozytywnych i negatywnych skutków procesu uprzemysłowienia, w tym dla środowiska naturalnego;
- 3) identyfikuje najważniejsze wynalazki i odkrycia XIX w. oraz wyjaśnia następstwa ekonomiczne i społeczne ich zastosowania;
- 4) opisuje zmiany w poziomie życia różnych grup społecznych w XIX w. na podstawie źródeł pisanych, ikonograficznych i statystycznych.

32. Europa i świat w XIX w. Uczeń:

- 1) opisuje przyczyny i skutki wojny secesyjnej w Stanach Zjednoczonych;
- 2) dostrzega podobieństwa i różnice w procesie jednoczenia Włoch i Niemiec;
- 3) wyjaśnia przyczyny i sytuuje w przestrzeni kierunki oraz zasięg ekspansji kolonialnej państw europejskich w XIX w.;

4) ocenia pozytywne i negatywne skutki polityki kolonialnej z perspektywy europejskiej oraz kolonizowanych społeczności i państw.

33. Ziemie polskie po kongresie wiedeńskim. Uczeń:

- 1) wskazuje na mapie nowy układ granic państw zaborczych na ziemiach polskich po kongresie wiedeńskim;
- 2) charakteryzuje ustrój Królestwa Polskiego;
- 3) ocenia osiągnięcia Królestwa Polskiego w gospodarce, kulturze i szkolnictwie.

34. Społeczeństwo dawnej Rzeczypospolitej w okresie powstań narodowych. Uczeń:

- 1) sytuuje w czasie i przestrzeni powstanie listopadowe i powstanie styczniowe;
- 2) przedstawia przyczyny oraz porównuje przebieg i charakter powstań narodowych;
- 3) rozróżnia bezpośrednie i długofalowe następstwa powstańczych ruchów narodowych;
- 4) charakteryzuje główne nurty i postaci Wielkiej Emigracji.

35. Życie pod zaborami. Uczeń:

- 1) wyjaśnia cele i opisuje metody działań zaborców wobec mieszkańców ziem dawnej Rzeczypospolitej;
- 2) charakteryzuje i ocenia zróżnicowane postawy społeczeństwa wobec zaborców;
- 3) porównuje warunki życia społeczeństwa w trzech zaborach w II połowie XIX w., uwzględniając możliwości prowadzenia działalności społecznej i rozwoju narodowego;
- 4) przedstawia główne nurty życia politycznego pod zaborami w końcu XIX w.

36. Europa i świat na przełomie XIX i XX w. Uczeń:

- 1) przedstawia skutki przewrotu technicznego i postępu cywilizacyjnego, w tym dla środowiska naturalnego;

- 2) charakteryzuje przyczyny i następstwa procesu demokratyzacji życia politycznego;
- 3) przedstawia nowe zjawiska kulturowe, w tym narodziny kultury masowej i przemiany obyczajowe.

37. I wojna światowa i jej skutki. Uczeń:

- 1) wymienia główne przyczyny narastania konfliktów pomiędzy mocarstwami europejskimi na przełomie XIX i XX w. oraz umiejscawia je na politycznej mapie świata i Europy;
- 2) charakteryzuje specyfikę działań wojennych, ze szczególnym uwzględnieniem nowych środków technicznych.

38. Rewolucje rosyjskie. Uczeń:

- 1) wyjaśnia polityczne i społeczno-gospodarcze przyczyny wybuchu rewolucji w Rosji w 1917 r.;
- 2) wyjaśnia okoliczności przejęcia przez bolszewików władzy w Rosji;
- 3) opisuje bezpośrednie następstwa rewolucji lutowej i październikowej dla Rosji oraz Europy;
- 4) charakteryzuje reakcję Europy na wydarzenia w Rosji.

39. Sprawa polska w I wojnie światowej. Uczeń:

- 1) charakteryzuje stosunek państw zaborczych do sprawy polskiej oraz opisuje poglądy zwolenników różnych orientacji politycznych;
- 2) ocenia wysiłek zbrojny Polaków;
- 3) wyjaśnia międzynarodowe uwarunkowania sprawy polskiej

IV. OCENA OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW NA LEKCJACH HISTORII

1. Założenia ogólne:

- a. Proces nauczania i oceniania są ze sobą ściśle powiązane, stanowią stały element planowania procesu kształcenia.

- b. Ocenianie na lekcjach historii odbywa się w formie oceniania bieżącego, okresowego i rocznego.
- c. W każdym momencie kształcenia dokonywane jest ocenianie wspomagające mające na celu monitorowanie rozwoju ucznia. Ma ono charakter ciągły, odbywa się na bieżąco w klasie.
- d. Na ocenę z historii składa się wiedza merytoryczna, posługiwanie się terminologią właściwą przedmiotowi, umiejętność uzasadniania, argumentowania, sposób rozwiązywania problemów, kreatywność, umiejętność komunikowania, jasność, precyzyjność wypowiedzi, a także umiejętność powiązania wiadomości i wykorzystania posiadanej wiedzy w nowych sytuacjach poznawczych

2.Szczegółowe wymagania edukacyjne wynikające z realizowanego programu:

„ŚLADOM PRZESZŁOŚCI”

Klasa I

Rozdział I. Początki cywilizacji

Dzięki treściom zawartym w pierwszej części programu uczniowie poznają najdawniejsze dzieje człowieka oraz historię pierwszych cywilizacji.

Zakładane osiągnięcia uczniów są następujące:

- poznanie najważniejszych terminów związanych z omawianym okresem,
- poznanie roli archeologii w rekonstrukcji dawnych dziejów,
- znajomość położenia geograficznego siedzib pierwszych ludzi oraz najstarszych cywilizacji,
- zrozumienie uzależnienia człowieka od warunków geograficzno-przyrodniczych i ludzkiej ingerencji w nie,
- świadomość wpływu wynalazków technicznych na sposób życia człowieka,
- świadomość ciągłości kulturowej i trwałości ludzkich osiągnięć,
- dostrzeganie zależności między powstaniem cywilizacji i państwa a organizacją pracy,
- poznanie starożytnych religii politeistycznych i monoteistycznych oraz wskazanie różnic między nimi,
- porządkowanie wydarzeń w kolejności chronologicznej,
- ocena osiągnięć pierwszych cywilizacji starożytnych.

Rozdział II. Antyczna Grecja

Przedstawiony materiał nauczania przewiduje poznanie przez ucznia dziejów cywilizacji greckiej oraz jej dokonań kulturalnych i naukowych. Zakładane osiągnięcia uczniów to:

- poznanie terminów związanych ze starożytną Grecją,
- wskazywanie na mapie położenia Grecji, jej kolonii i kierunków ekspansji,
- rozumienie roli warunków naturalnych w życiu Greków,
- poznanie czynników jednoczących wszystkich Greków,
- dostrzeganie związków pomiędzy kulturą grecką a kulturą współczesną (olimpiady, teatr, mitologia, literatura i sztuka),
- ocena udziału Greków w kształtowaniu się kultury śródziemnomorskiej,

- ocena zasad demokracji ateńskiej,
- znajomość różnic pomiędzy demokracją ateńską i współczesną,
- określenie cech i okoliczności powstania kultury hellenistycznej,
- przedstawienie ponadczasowych wartości filozofii greckiej,
- porządkowanie wydarzeń według ich następstwa w czasie,
- selekcja informacji pozwalających dostrzec przyczyny i skutki omawianych wydarzeń.

Rozdział III. Imperium Rzymskie

Celem tego rozdziału jest przedstawienie dziejów starożytnego Rzymu. Zakładane osiągnięcia uczniów dla tej części programu są następujące:

- znajomość położenia geograficznego Rzymu i kierunków jego ekspansji,
- poznanie terminów związanych z dziejami starożytnego Rzymu,
- porównanie ustroju Aten z ustrojem Rzymu oraz wskazanie podobieństw i różnic pomiędzy nimi,
- ocena etyczna igrzysk rzymskich i porównanie ich z greckimi,
- przedstawienie cywilizacyjnych osiągnięć Rzymian,
- omówienie korzeni chrześcijaństwa,
- znajomość zasad funkcjonowania republiki i cesarstwa,
- przedstawienie związków pomiędzy historią polityczną a gospodarką i kulturą Rzymu,
- ocena wkładu Rzymu w kulturę i historię Europy,
- świadomość związków kultury śródziemnomorskiej z kulturą współczesną,
- lokalizowanie wydarzeń według ich następstwa w czasie,
- dostrzeganie związków przyczynowo-skutkowych,
- selekcja i synteza informacji.

Rozdział IV. Początki średniowiecza

W tej części programu uczniowie poznają początki epoki średniowiecznej. Zakładane osiągnięcia to:

- lokalizowanie na mapie państw omawianych w tekście,
- posługiwanie się poznanymi terminami,
- wyjaśnienie przyczyny podziału chrześcijaństwa na odrębne wyznania,
- przedstawienie charakterystycznych cech kultury Bizancjum,
- dostrzeganie związków między islamem, judaizmem i chrześcijaństwem,
- znajomość wpływu islamu na średniowieczną Europę,
- porządkowanie wydarzeń w kolejności chronologicznej,
- omówienie procesu kształtowania się państw średniowiecznej Europy,
- określenie wpływu religii na kulturę średniowiecznej Europy,
- omówienie zależności społecznych opartych na prawie lennym.

Rozdział V. Polska pierwszych Piastów

Rozdział ten dotyczy początków państwa polskiego i historii Polski za czasów pierwszych Piastów. Zakładane osiągnięcia uczniów są następujące:

- lokalizowanie na mapie siedzib plemion polskich oraz obszaru państwa polskiego za pierwszych Piastów,
- porządkowanie wydarzeń w kolejności chronologicznej,
- zestawianie wydarzeń z dziejów Polski z historią powszechną,
- rozumienie roli chrystianizacji w historii Polski,
- ocena znaczenia zjazdu gnieźnieńskiego dla rozwoju organizacji kościelnej i państwowej,
- omówienie genezy kryzysu państwa polskiego w połowie XI w.,
- ocena odbudowy państwa polskiego przez Bolesława Śmiałego,
- przedstawienie dokonań politycznych i militarnych Bolesława Krzywoustego,
- wskazywanie na mapie ziem wchodzących w skład poszczególnych dzielnic państwa polskiego.

Klasa II

Rozdział I. Polska i świat w XII-XIV wieku

Ta część programu przybliży uczniom problematykę związaną z wydarzeniami w Polsce i na świecie w XII–XIV w. Zakładane osiągnięcia uczniów to:

- wskazywanie na mapie obszarów objętych działaniami krzyżowców i kierunków ekspansji Mongołów,

- przedstawianie wydarzeń w porządku chronologicznym,
- poznanie terminów historycznych związanych z omawianą epoką,
- omówienie osadnictwa na ziemiach polskich,
- wyjaśnienie przyczyn i skutków rozbicia dzielnicowego,
- zestawianie wydarzeń z dziejów Polski i historii powszechnej,
- przedstawienie genezy i skutków wypraw krzyżowych,
- rozumienie roli zakonów rycerskich w okresie krucjat,
- znajomość negatywnych i pozytywnych skutków sprowadzenia Krzyżaków do Polski,
- omówienie wpływu Akademii Krakowskiej na rozwój kultury i organizację państwa Kazimierza Wielkiego,
- ocena roli Kazimierza Wielkiego w umacnianiu pozycji Polski w Europie.

Rozdział II. Społeczeństwo średniowiecza

Rozdział ten zawiera wiadomości dotyczące społeczeństwa średniowiecznego. Zakładane osiągnięcia uczniów dla tej części programu są następujące:

- poznanie kultury stanowej społeczeństwa średniowiecznego,
- wyjaśnienie istoty feudalizmu jako ustroju społeczno-prawnego,
- wskazanie różnic w warunkach życia przedstawicieli poszczególnych stanów,
- posługiwanie się terminami związanymi z podejmowanymi zagadnieniami,
- przedstawienie osiągnięć cywilizacyjnych średniowiecza,
- znajomość życia codziennego oraz tradycji i obyczajów mieszkańców średniowiecznych miast i wsi,
- omówienie roli Kościoła i religii w kształtowaniu średniowiecznego obrazu świata,
- przedstawienie średniowiecznych wzorców osobowych,
- znajomość charakterystycznych cech stylu romańskiego i gotyckiego oraz zabytków sztuki romańskiej i gotyckiej w Polsce.
- omówienie procesu kształtowania się nowego obrazu człowieka i świata w wiekach średnich,

Rozdział III. Polska i Europa w XV wieku

W tym rozdziale omówiono sytuację polityczną Polski i Europy u schyłku średniowiecza. Zakładane osiągnięcia uczniów to:

- wskazanie na mapie granic państwa polskiego i ziem wchodzących w jego skład,
- porządkowanie wydarzeń według następstwa w czasie,
- poznanie terminów związanych z omawianą epoką,
- omówienie genezy i skutków konfliktu z Zakonem Krzyżackim,
- wyjaśnienie przyczyn i znaczenia unii polsko-litewskiej,
- przedstawienie osiągnięć politycznych, militarnych, gospodarczych i kulturalnych Polski za pierwszych Jagiellonów,
- omówienie roli Władysława Jagiełły w umacnianiu państwa polskiego na scenie międzynarodowej,
- wyjaśnienie roli pierwszych Jagiellonów w rozwoju kultury w Polsce,
- przedstawienie nowych militarnych potęg: Moskwy i Turcji,
- scharakteryzowanie przyczyn konfliktów w Kościele katolickim oraz wojen husyckich.

Rozdział IV. Narodziny nowożytnego świata

Tę część podręcznika poświęcono wielkim odkryciom geograficznym i zmianom, które zaszły na świecie w ich wyniku. W rozdziale IV omówiono także zmiany światopoglądowe związane z epoką renesansu, zachodzące zarówno w Polsce, jak i w Europie. Zawiera on także informacje o kryzysie Kościoła i jego reformach w XVI w. Zakładane osiągnięcia uczniów są następujące:

- wskazywanie na mapie nowo odkrytych kontynentów,
- porządkowanie wydarzeń zgodnie z następstwem w czasie,
- poznanie i rozumienie terminów związanych z omawianą epoką,
- omówienie genezy, przebiegu i skutków odkryć geograficznych,
- wyjaśnienie znaczenia wielkich odkryć dla Europy i odkrytych terenów,
- omówienie wpływu odkryć geograficznych na zmiany światopoglądowe w Europie,
- przedstawienie związku między odkryciami geograficznymi a potrzebami społeczno-gospodarczymi,
- wskazanie charakterystycznych cech epoki odrodzenia,
- przedstawienie osiągnięć cywilizacyjnych renesansu,
- omówienie humanistycznej koncepcji życia,
- znajomość najwybitniejszych twórców europejskiego renesansu,

- porównanie światopoglądu średniowiecznego i renesansowego,
- opisanie cech charakterystycznych nowych wyznań,
- poznanie przyczyn reformacji i wybuchu wojen religijnych,
- wyjaśnienie roli Kościoła w walce z reformacją,
- przedstawienie skutków kontrreformacji.

Rozdział V. Rzeczpospolita w XVI w.

Celem tej części programu jest poznanie przez uczniów dziejów Rzeczypospolitej w XVI w., a w szczególności jej specyficznego ustroju, jakim była demokracja szlachecka. Zakładane osiągnięcia uczniów dla tej części programu są następujące:

- posługiwanie się terminami historycznymi związanymi z omawianą epoką,
- wskazanie na mapie terenów Rzeczypospolitej Obojga Narodów oraz miejsc bitew i terenów konfliktów z innymi państwami,
- omówienie ustroju Rzeczypospolitej szlacheckiej z uwzględnieniem wielości kultur, religii i narodowości,
- dostrzeżenie związków pomiędzy pozycją polityczną szlachty a jej potęgą ekonomiczną,
- znajomość najwybitniejszych twórców polskiego renesansu,
- omówienie przyczyn i przebiegu pierwszych wolnych elekcji.

Rozdział VI. Wiek wojen

Rozdział ten dotyczy dziejów Polski i Europy w XVII w. Omawia powstanie nowych systemów władzy – monarchii parlamentarnej i absolutystycznej. Uwzględnia zagadnienia dotyczące wojen Polski z innymi państwami w XVII w. oraz kryzys Rzeczypospolitej. Zakładane osiągnięcia uczniów to:

- wskazanie na mapie Anglii, Francji i nowych potęg europejskich,
- poznanie i rozumienie terminów historycznych związanych z danym okresem,
- przedstawienie nowych sposobów sprawowania władzy – monarchii parlamentarnej oraz absolutyzmu,
- opis kultury czasów Ludwika XIV,
- porównanie osiągnięć Austrii, Rosji i Prus,
- przedstawienie przyczyn, przebiegu i skutków wojen prowadzonych przez Polskę w XVI i XVII w.,
- ocena postaw szlachty polskiej podczas konfliktów z Rosją i Szwecją,
- chronologiczne uporządkowanie konfliktów z Rosją, Szwecją, Turcją i Kozakami,
- przedstawienie kultury baroku i specyfiki polskiego sarmatyzmu.

Klasa III

Rozdział I. Polska i Europa w XVIII wieku

Ta część programu obejmuje wiadomości dotyczące sytuacji politycznej i kulturalnej w Polsce i na świecie w XVIII w. Zakładane osiągnięcia uczniów to:

- omówienie poglądów głoszonych przez filozofów doby oświecenia,
- wskazanie wśród osiągnięć twórców oświecenia wartości godnych naśladowania,
- scharakteryzowanie okresu panowania Wettinów w Polsce,
- opis stanu Rzeczypospolitej w I połowie XVIII w.,
- poznanie terminów historycznych dotyczących epoki,
- ocena postaci Stanisława Augusta Poniatowskiego,
- omówienie osiągnięć gospodarczych i kulturalnych w czasach stanisławowskich,
- wskazywanie na mapie ziem zajmowanych w czasie kolejnych rozbiorów Polski,
- przedstawienie programu reform,
- rozumienie znaczenia Konstytucji 3 maja,
- omówienie skutków powstania kościuszkowskiego,
- interpretacja tekstów źródłowych, np. Konstytucji 3 maja.

Rozdział II. Rewolucja w Ameryce i we Francji

Rozdział ten zawiera wiadomości dotyczące wojny o niepodległość Stanów Zjednoczonych Ameryki oraz rewolucji burżuazyjnej we Francji. Po zapoznaniu się z zagadnieniami uczniowie powinni umieć:

- scharakteryzować okoliczności powstania Stanów Zjednoczonych,
- przedstawić przyczyny rewolucji we Francji i obalenia monarchii,

- wyjaśnić wpływ haseł oświecenia na wydarzenia w Ameryce i Francji,
- omówić zasady Konstytucji Stanów Zjednoczonych i Republiki Francuskiej.

Rozdział III. Europa od Napoleona do Wiosny Ludów

W rozdziale przedstawiono sytuację w Europie i na świecie w okresie od objęcia władzy we Francji przez Napoleona Bonaparte do 1848 r. Uwzględniono również treści dotyczące rewolucji przemysłowej. Zakładane osiągnięcia uczniów dla tej części programu są następujące:

- wskazywanie na mapie terenów objętych działaniami Napoleona,
- posługiwanie się terminami historycznymi,
- wyjaśnienie roli Napoleona w tworzeniu nowego ładu w Europie,
- ocena znaczenia wojen napoleońskich dla rozprzestrzenienia się idei wolnościowych w Europie,
- omówienie postanowień kongresu wiedeńskiego,
- wyjaśnienie zasad ładu europejskiego po kongresie wiedeńskim,
- przedstawienie roli wynalazków w przyspieszeniu rozwoju cywilizacyjnego Europy i świata,
- znajomość następstw rewolucji przemysłowej,
- omówienie genezy nowych idei społecznych,
- porównanie i ocena nowych idei społecznych,
- wskazanie różnic w celach powstań i rewolucji europejskich,
- określanie roli powstań w kształtowaniu się świadomości narodowej,
- omówienie osiągnięć i porażek walczących narodów i grup społecznych.

Rozdział IV. Ziemie polskie w okresie powstań narodowych

Celem tego rozdziału jest przedstawienie wydarzeń na ziemiach polskich w okresie powstań narodowych. Zakładane osiągnięcia uczniów dla tej części programu są następujące:

- wskazywanie na mapie zmian terytorialnych po kongresie wiedeńskim oraz po powstaniach,
- posługiwanie się terminami historycznymi,
- opis ziem polskich po kongresie wiedeńskim,
- przedstawienie genezy i przebiegu powstań na ziemiach polskich w XIX w.,
- ocena skutków powstań,
- rozumienie roli Wielkiej Emigracji i przedstawienie jej najwybitniejszych twórców,
- wskazanie przyczyn i skutków wystąpień w latach 1846–1848,
- omówienie sytuacji w Królestwie Polskim przed powstaniem styczniowym,
- ocena wpływu sytuacji w Królestwie Polskim na decyzję o rozpoczęciu powstania styczniowego,
- omówienie skutków i znaczenia powstania styczniowego,
- zrozumienie związku pomiędzy rozwojem uprzemysłowienia a coraz silniejszą identyfikacją narodową,
- omówienie polityki Rosji wobec Polaków po powstaniu styczniowym,
- wskazanie podłoża ruchu robotniczego, narodowego i ludowego na ziemiach polskich,
- opis sytuacji ludności żydowskiej na ziemiach polskich (asymilacja),
- omówienie rozwoju przemysłu i nowoczesnego rolnictwa na ziemiach polskich,
- określenie różnic między romantyzmem i pozytywizmem,
- znajomość przedstawicieli literatury i sztuki romantyzmu oraz pozytywizmu.

Rozdział V. Polska i świat w II połowie XIX wieku

Rozdział ten ukazuje procesy zjednoczeniowe i zmiany światopoglądowe zachodzące w II połowie XIX w. Zakładane osiągnięcia uczniów dla tej części programu są następujące:

- wskazywanie na mapie omawianych państw i ich terytoriów,
- poznanie i rozumienie terminów historycznych,
- omówienie genezy, przebiegu i skutków zjednoczenia Włoch i Niemiec,
- zrozumienie wpływu kapitalistycznych stosunków społecznych na dążenia zjednoczeniowe,
- omówienie oddziaływania idei wolnościowych i nacjonalistycznych na kształtowanie się świadomości narodowej,
- wyjaśnienie polityczno-społecznego i gospodarczego podłoża wojny domowej w Ameryce,
- uzasadnienie wpływu zniesienia niewolnictwa na zwycięstwo Północy nad Południem,
- przedstawienie głównych cech polityki kolonialnej mocarstw,
- określenie wpływu rozwoju przemysłu na powstanie nowoczesnego kolonializmu,
- wskazanie zależności między rozwojem gospodarczym świata a postępem w nauce,
- przedstawienie nowych programów demokratycznych i ich wpływu na życie codzienne ludzi.

Rozdział VI. I wojna światowa

Celem tego rozdziału jest przedstawienie genezy, przebiegu i skutków I wojny światowej. Zakładane osiągnięcia uczniów są następujące:

- wskazanie na mapie omawianych państw i ich terytoriów,
- poznanie i rozumienie terminów historycznych,
- omówienie genezy i przebiegu I wojny światowej,
- omówienie działań Polaków w trakcie I wojny światowej,
- przedstawienie sprawy polskiej podczas I wojny światowej,
- znajomość roli wybitnych Polaków w czasie wojny.

3. PROCEDURY OSIĄGANIA CELÓW

Rozpoczynając nauczanie historii w gimnazjum, należy wziąć pod uwagę cechy rozwoju psychofizycznego uczniów, stosowane metody nauczania powinny uwzględniać specyfikę rozwojową uczniów na danym etapie kształcenia. Należy umożliwić aktywne poszukiwanie odpowiedzi na nurtujące ich pytania i wątpliwości. Nauczyciel musi pełnić rolę życzliwego przewodnika po przeszłości, pomagającego uczniom samodzielnie odkrywać prawdę.

Klasa I

1. *Należy dążyć do ograniczenia (w porównaniu ze szkołą podstawową) metod podających na korzyść poszukujących (np. dyskusji, dramy, quizu historycznego, pytań problemowych). Wynika stąd postulat korzystania ze znacznej ilości różnorodnych materiałów źródłowych, które, będąc wiarygodnymi świadectwami epoki, pozwolą uczniom dokonywać samodzielnej oceny wydarzeń historycznych.*
2. *Prace pisemne, powinny służyć kształtowaniu i doskonaleniu umiejętności poprawnego i precyzyjnego wyrażania myśli.*
3. *Wskazane jest położenie nacisku na pracę z mapą i atlasem historycznym, dzięki czemu uczniowie zarówno uczą się łącznego operowania kategoriami czasu i przestrzeni, jak też poznają wpływ zjawisk klimatycznych i warunków geograficzno-przyrodniczych na życie człowieka.*

Klasa II

1. *Kontynuując stosowaną w klasie I zasadę przewagi metod poszukujących, powinno się nadal w dużym stopniu korzystać z materiałów źródłowych.*
2. *Opierając się na zdobytych przez uczniów umiejętnościach należy wdrażać ich do samodzielnej interpretacji poznawanych faktów oraz poszukiwania współzależności między wydarzeniami politycznymi, gospodarczymi, religijnymi i kulturalnymi.*
3. *Uczniowie, zestawiając różnorodne fakty (powiązane z innymi dziedzinami wiedzy), powinni dokonywać analizy i syntezy wiedzy historycznej.*
4. *Przydatnymi metodami, oprócz wymienionych w uwagach dla klasy I, będą: "burza mózgów" (uczniowie prezentują najrozmaitsze koncepcje historyczne, dotyczące np. skutków unii lubelskiej czy przyczyn upadku Rzeczypospolitej w XVIII wieku) oraz*

klasowy "sąd" nad konkretną postacią historyczną (np. Bohdanem Chmielnickim, Stanisławem Augustem Poniatowskim czy Napoleonem).

Klasa III

- 1. Należy położyć nacisk na kształtowanie umiejętności wykorzystywania zdobywanej wiedzy historycznej dla zrozumienia wpływu przeszłości na teraźniejszość.*
- 2. Aspektem wychowawczym tak rozumianego nauczania historii będzie rozwijanie w uczniach poczucia odpowiedzialności za siebie, rodzinę, szkołę, region, ojczyznę i świat.*
- 3. Proces dydaktyczny, obok metod przedstawionych dla klasy I i II, powinien obejmować stawianie uczniom zadań wymagających samodzielnego wyciągnięcia wniosków z faktów historycznych*
- 4. Korzystanie ze źródeł rozmaitej proveniencji da nauczycielowi możliwość kształtowania rzetelności badawczej uczniów, a także rozwijania umiejętności odpowiedniego doboru argumentów i precyzyjnego ich przedstawiania w mowie i w piśmie.*

Stosowane w klasach I - III metody winny zachęcać uczniów do aktywności i - jeśli to możliwe - emocjonalnego zaangażowania. Należy polecać im lektury, wyświetlać filmy historyczne, organizować wycieczki do muzeów.

Jest wskazane, aby poznawali oni historię zarówno w porządku chronologicznym, jak i według wybranych zagadnień (pozwalających na rozwijanie myślenia syntetycznego), takich jak np. ewolucja form ustrojowych czy przemiany obyczajowe w dziejach

4.Kryteria oceny:

Kontrola i ocena osiągnięć uczniów dotyczy nie tylko zagadnień omawianych na lekcji, obejmuje nie tylko wiedzę, również umiejętności, stopień rozumienia procesów i zjawisk historycznych oraz zdolność myślenia przyczynowo-skutkowego.

- a) umiejętność wyjaśnienia i kojarzenia faktów
- logiczne kojarzenie faktów i właściwe wyjaśnienie faktów
 - wysuwanie właściwych wniosków, formułowanie poprawnych wniosków
 - wyrażenie własnej opinii na określony temat
 - uzasadnienie i obrona własnego zdania

- b) styl i formę wypowiedzi pisemnej lub ustnej
- poprawność ortograficzną, językową i stylistyczną

Podczas pracy w grupie nauczyciel bierze pod uwagę

- podział zadań (podział pracy i udział w realizacji zadań przez poszczególnych członków zespołu)
- podejmowanie decyzji przez członków zespołu
- stopień współdziałania w zespole
- postawa podczas pracy zespołu i prezentacji efektów pracy

Uwzględnia się również aspekt wychowawczy (bierze się pod uwagę takie kwestie – jak wartości, patriotyzm, odpowiedzialności za losy państwa i narodu).

KLASA I

OCENA CELUJĄCA:

Ocenę *celującą* otrzymuje uczeń, który, w wysokim stopniu opanował wiedzę i umiejętności z danego przedmiotu określone programem nauczania, samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia, biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych i praktycznych, proponuje rozwiązania nietypowe, swobodnie posługuje się terminologią naukową. Osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach przedmiotowych, kwalifikując się do finałów na szczeblu regionalnym, wojewódzkim albo ogólnopolskim, lub posiada inne porównywalne osiągnięcia. Ponadto charakteryzuje się umiejętnością komunikacji interpersonalnej w różnych sytuacjach, a w swoich wypowiedziach używa języka ojczystego, poprawnego pod względem stylistycznym, gramatycznym, składniowym.

OCENA BARDZO DOBRA

Uczeń potrafi scharakteryzować każdą z poznanych epok, wykazując znaczną wiedzę oraz zrozumienie warunków życia w przeszłości. Umie, na podstawowym poziomie, przedstawić wybrane zagadnienie jako proces historyczny /np. stosunek ludzi do środowiska przyrodniczego od czasów prehistorycznych do dziś/. Interpretuje proste teksty źródłowe, potrafi je wykorzystać w trakcie wypowiedzi.

OCENA DOBRA

Uczeń umie krótko scharakteryzować każdą z poznanych epok. Potrafi pokazać związki przyczynowo – skutkowe między wydarzeniami. Rozumie oraz wstępnie interpretuje proste teksty źródłowe. Zna daty roczne przełomowych wydarzeń. Potrafi przedstawić wpływ poznanych wydarzeń z przeszłości dla teraźniejszości.

OCENA DOSTATECZNA

Uczeń potrafi podzielić przeszłość na epoki. Umie nazwać poznane epoki, podać cechy odróżniające jedną epokę od innych oraz zaznaczyć je na osi czasu. Umie, na podstawowym poziomie, wykorzystać różne rodzaje źródeł historycznych. Potrafi umiejscowić wydarzenia w przestrzeni /mapa/. Zna wymagane programem fakty historyczne i potrafi je powiązać w ciąg chronologiczny. Zdaje sobie sprawę z wpływu przeszłości na teraźniejszość.

OCENA DOPUSZCZAJĄCA

Uczeń zna wymagane programem fakty historyczne. Potrafi określić kolejność tych wydarzeń. /co było najpierw, a co potem/. Zna i czynnie stosuje poznane pojęcia z zakresu historii.

OCENA NIEDOSTATECZNA

Uczeń pomimo działań wspomagających i zapobiegawczych ze strony nauczyciela nie spełnia kryteriów oceny dopuszczającej.

HISTORIA - KLASA II

OCENA CELUJĄCA:

Ocenę *celującą* otrzymuje uczeń, który, w wysokim stopniu opanował wiedzę i umiejętności z danego przedmiotu określone programem nauczania, samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia, biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych i praktycznych, proponuje rozwiązania nietypowe, swobodnie posługuje się terminologią naukową. Osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach przedmiotowych, kwalifikując się do finałów na szczeblu regionalnym, wojewódzkim albo ogólnopolskim, lub posiada inne porównywalne osiągnięcia. Ponadto charakteryzuje się umiejętnością komunikacji interpersonalnej w różnych sytuacjach, a w swoich wypowiedziach używa języka ojczystego, poprawnego pod względem stylistycznym, gramatycznym, składniowym.

OCENA BARDZO DOBRA

Uczeń umie wykorzystać swą wiedzę faktograficzną, by w przemyślany sposób przedstawić dane zagadnienie jako proces historyczny zarówno w obrębie jednej epoki, jak i na przestrzeni kilku epok. Zaczyna rozumieć, że możliwe są przeciwstawne interpretacje wydarzeń. Umie wybrać odpowiedni tekst źródłowy dla uzasadnienia swojej wypowiedzi. Potrafi samodzielnie wyciągać wnioski z materiałów źródłowych i lektur /podręcznika/.

W wypowiedziach wykorzystuje znajomość dat i pojęć.

OCENA DOBRA

Uczeń potrafi scharakteryzować każdą z poznanych epok, wykazując znaczną wiedzę oraz zrozumienie warunków życia w przeszłości. Umie, na podstawowym poziomie, przedstawić wybrane zagadnienie jako proces historyczny /np. stosunek ludzi do środowiska przyrodniczego od czasów prehistorycznych do dziś/. Interpretuje proste teksty źródłowe, potrafi je wykorzystać w trakcie wypowiedzi.

OCENA DOSTATECZNA

Uczeń umie krótko scharakteryzować każdą z poznanych epok. Potrafi pokazać związki przyczynowo – skutkowe między wydarzeniami. Rozumie oraz wstępnie interpretuje proste teksty źródłowe. Zna daty roczne przełomowych wydarzeń. Potrafi przedstawić wpływ poznanych wydarzeń z przeszłości dla teraźniejszości.

OCENA DOPUSZCZAJĄCA

Uczeń potrafi podzielić przeszłość na epoki. Umie nazwać poznane epoki, podać cechy odróżniające jedną epokę od innych oraz zaznaczyć je na osi czasu. Umie, na podstawowym poziomie, wykorzystać różne rodzaje źródeł historycznych. Potrafi umiejscowić wydarzenia w przestrzeni /mapa/. Zna wymagane programem fakty historyczne i potrafi je powiązać w ciąg chronologiczny. Zdaje sobie sprawę z wpływu przeszłości na teraźniejszość.

OCENA NIEDOSTATECZNA

Uczeń pomimo działań wspomagających i zapobiegawczych ze strony nauczyciela nie spełnia kryteriów oceny dopuszczającej.

HISTORIA - KLASA III

OCENA CELUJĄCA:

Ocenę *celującą* otrzymuje uczeń, który, w wysokim stopniu opanował wiedzę i umiejętności z danego przedmiotu określone programem nauczania, samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia, biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych i praktycznych, proponuje rozwiązania nietypowe, swobodnie posługuje się terminologią naukową. Osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach przedmiotowych, kwalifikując się do finałów na szczeblu regionalnym, wojewódzkim albo ogólnopolskim, lub posiada inne porównywalne osiągnięcia. Ponadto charakteryzuje się umiejętnością komunikacji interpersonalnej w różnych sytuacjach, a w swoich wypowiedziach używa języka ojczystego, poprawnego pod względem stylistycznym, gramatycznym, składniowym.

OCENA BARDZO DOBRA

Uczeń, na podstawie znacznej wiedzy faktograficznej, analizuje przyczyny i następstwa poznanych wydarzeń. Rozumie przyczyny powstania przeciwstawnych interpretacji wydarzeń historycznych. Wykazuje niezależność w formułowaniu sądów. Zaczyna krytycznie oceniać źródła historyczne, potrafi je zinterpretować ze znacznym zrozumieniem dla realiów epoki

OCENA DOBRA

Uczeń umie wykorzystać swą wiedzę faktograficzną, by w przemyślany sposób przedstawić dane zagadnienie jako proces historyczny zarówno w obrębie jednej epoki, jak i na przestrzeni kilku epok. Zaczyna rozumieć, że możliwe są przeciwstawne interpretacje wydarzeń. Umie wybrać odpowiedni tekst źródłowy dla uzasadnienia swojej wypowiedzi. Potrafi samodzielnie wyciągać wnioski z materiałów źródłowych i lektur /podręcznika/.

W wypowiedziach wykorzystuje znajomość dat i pojęć.

OCENA DOSTATECZNA

Uczeń potrafi scharakteryzować każdą z poznanych epok, wykazując znaczną wiedzę oraz zrozumienie warunków życia w przeszłości. Umie, na podstawowym poziomie, przedstawić wybrane zagadnienie jako proces historyczny /np. stosunek ludzi do środowiska przyrodniczego od czasów prehistorycznych do dziś/. Interpretuje proste teksty źródłowe, potrafi je wykorzystać w trakcie wypowiedzi.

OCENA DOPUSZCZAJĄCA

Uczeń umie krótko scharakteryzować każdą z poznanych epok. Potrafi pokazać związki przyczynowo – skutkowe między wydarzeniami. Rozumie oraz wstępnie interpretuje proste teksty źródłowe. Zna daty roczne przełomowych wydarzeń. Potrafi przedstawić wpływ poznanych wydarzeń z przeszłości dla teraźniejszości.

OCENA NIEDOSTATECZNA

Uczeń pomimo działań wspomagających i zapobiegawczych ze strony nauczyciela nie spełnia kryteriów oceny dopuszczającej.

V. Formy oceniania

Nauczyciel jest zobowiązany stosować różnorodne formy sprawdzania poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wymagań edukacyjnych oraz dokonywać systematycznej ich oceny. Wykorzystanie różnych form kontroli służy również indywidualizacji procesu nauczania.

1. Wymagania edukacyjne oceniamy poprzez:

a) pisemne prace klasowe, testy	(1-4)
sprawdziany	(1-2)
referaty	(0-2)
b) diagnozy	(0-6)
c) wypowiedzi pisemne i ustne	(1-6)
d) formy problemowe, formy praktyczne (w tym udział w projekcie i praca w grupach)	(1-4)
e) zadania domowe	(1-4)
f) zeszyt	(1 w semestrze)
g) aktywność	(1- 5)

a) Prace klasowe, sprawdziany i kartkówki

Kartkówki i sprawdziany sprawdzają podstawową wiedzę i umiejętności, opanowane na ostatnich kilku (kilkunastu) lekcjach oraz systematyczność pracy. Forma ta może być niezapowiedziana, jeśli obejmuje materiał, z co najwyżej trzech ostatnich omawianych tematów lekcyjnych.

Prace klasowe stanowią podsumowanie treści i umiejętności z danego bloku tematycznego. Na tydzień przed pracą klasową uczeń otrzymuje informację o terminie pracy klasowej oraz zakresie obowiązującego materiału. Prace klasowe poprzedzone są lekcją powtórzeniową.

Ocena sprawdzianów i prac klasowych ustalana jest według następującej skali:

poniżej 30%	niedostateczny
od 30% i poniżej 55%	dopuszczający
od 55% i poniżej 75%	dostateczny
od 75% i poniżej 90%	dobry
od 90% do 99%	bardzo dobry
100%	celujący

b) Ocena aktywności ucznia na lekcjach historii realizowana jest na bieżąco, zależy od aktualnie stosowanych przez nauczyciela metod, form i realizowanych treści,

obejmuje:

1. Częstotliwość zgłaszania się do odpowiedzi na zadane przez nauczyciela pytania lub wykonanie pracy pisemnej
2. Stosunku ucznia do poruszanej tematyki
 - nie interesuje się tematem
 - biernie uczestniczy w lekcji jako obserwator zna temat ale zabiera głos na polecenie nauczyciela
 - aktywnie uczestniczy, wykazuje inicjatywę, zadaje pytania, dyskutuje, zabiera głos
 - wykazanie się wiedzą ponadprogramową i dociekliwością (przynoszenie dodatkowych materiałów)
3. Udział w dyskusji kierowanej przez nauczyciela
4. Zaangażowanie w pracy grupowej oraz w trakcie innych aktywnych metod realizowanych w trakcie lekcji
5. Przygotowanie do lekcji wykraczające poza określony przez nauczyciela zakres materiału

c)Ocena za zeszyt, wystawiana pod koniec każdego okresu, obejmuje:

1. Prowadzenie zeszytu według wskazań nauczyciela
2. Uzupełnianie zeszytu dodatkowymi treściami tematycznymi z różnych innych, poza podręcznikowych źródeł informacji,
3. Estetykę

d) ocenę aktywności ucznia obejmuje:

1. Udziale w konkursach przedmiotowych
2. Udziale w konkursach wskazanych przez nauczyciela historii
3. Aktywnym uczestnictwem w przedsięwzięciach szkolnych w których występują elementy wiedzy historycznej (np. uroczystości z okazji świąt państwowych)
4. Udokumentowany udział w zajęciach pozalekcyjnych i pozaszkolnych
5. Udokumentowane osiągnięcia szkolne i pozaszkolne (indywidualnie)

3. Klasyfikacja śródroczna i roczna

Przy ustaleniu oceny śródrocznej i rocznej nauczyciele korzystają ze średniej ważonej

Testy, prace klasowe	waga 2
Sprawdziany	waga 1
diagnoza (diagnoza wstępna w kl. I – bez ocen)	waga 1
Wypowiedzi ustna	waga 1
Wypowiedzi pisemne	waga 1
Formy problemowe	waga 1
Formy praktyczne	waga 1
Zadania domowe	waga 1
Aktywność	waga 1
Zeszyt	waga 1

Ocena śródroczna jest średnią ważoną ocen cząstkowych

Powyżej 1,8	ocena dopuszczająca
Powyżej 2,8	ocena dostateczna
Powyżej 3,8	ocena dobra
Powyżej 4,8	ocena bardzo dobra
Powyżej 5,4	ocena celująca

Ocena roczna wyliczana jest ze wszystkich cząstkowych ocen zdobytych przez ucznia w ciągu całego roku.

4. Warunki i tryb uzyskiwania wyższej niż przewidywana roczna ocena klasyfikacyjna

W przypadku stwierdzenia, że roczna ocena klasyfikacyjna z zajęć edukacyjnych została ustalona niezgodnie z przepisami prawa dotyczącymi trybu ustalania tej oceny, dyrektor szkoły powołuje komisję, która przeprowadza sprawdzian wiadomości i umiejętności ucznia, w formie pisemnej i ustnej, oraz ustala roczną ocenę klasyfikacyjną z danych zajęć edukacyjnych. Ustalona przez komisję roczna ocena klasyfikacyjna z zajęć edukacyjnych nie może być niższa od ustalonej wcześniej oceny. Ocena ustalona przez komisję jest ostateczna, z wyjątkiem niedostatecznej rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych,

która może być zmieniona w wyniku egzaminu poprawkowego. Szczegółowe informacje zawarte są w ZWO.

5. Informacja zwrotna

Nauczyciel- uczeń

1. Nauczyciel przekazuje uczniom informacje na temat ocen
2. Uczeń ma możliwość otrzymania dodatkowych wyjaśnień i uzasadniania do otrzymanej oceny
3. Nauczyciel pomaga w samodzielnym planowaniu rozwoju
4. Nauczyciel motywuje do dalszej pracy

Nauczyciel – rodzic/ prawny opiekun

W czasie zebrań z rodzicami, spotkań indywidualnych oraz rozmów interwencyjnych nauczyciel przekazuje rodzicom / prawnym opiekunom

1. Informacje o aktualnym stanie rozwoju i postępach w nauce
2. Dostarcza rodzicom informacji o uzdolnieniach i trudnościach w nauce
3. Przekazuje wskazówki do pracy z uczniem

Nauczyciel- wychowawca klasy- pedagog szkolny

1. Nauczyciel wpisuje oceny do dziennika lekcyjnego
2. Nauczyciel informuje wychowawcę klasy o aktualnych osiągnięciach i zachowaniu ucznia
3. Nauczyciel/ wychowawca klasy informuje pedagoga szkolnego o problemach wychowawczych lub innych sytuacjach wymagających jego interwencji

IV. EWALUACJA

Przedmiotowy system oceniania z historii będzie w miarę potrzeb podlegał modyfikacji uwzględniając

1. Informację zwrotną nauczyciel – uczeń – rodzic
2. Zmiany w Wewnątrzszkolnym Systemie Oceniania
3. Zmian w aktach prawnych dotyczących promowania, oceniania i klasyfikowania

Choszczno, 02 grudnia 2018